

32001H0166

L 60/51

ÚRADNÝ VESTNÍK EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

1.3.2001

ODPORÚČANIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY
z 12. februára 2001
o európskej spolupráci pri hodnotení kvality školského vzdelávania
 (2001/166/ES)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 149 odsek 4 a článok 150 odsek 4,

so zreteľom na návrh Komisie,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov ⁽²⁾,

konajúc v súlade s postupom uvedeným v článku 251 zmluvy ⁽³⁾,

keďže:

- (1) Je potrebné podporiť európsky rozmer vo vzdelávaní, pretože je to základný cieľ pri budovaní Európy občanov.
- (2) Kvalitné vzdelanie je v súvislosti s učiacou sa spoločnosťou pre všetky členské štáty jedným z hlavných cieľov základného a stredoškolského vzdelávania, vrátane vzdelávania odborného.
- (3) Kvalita školského vzdelávania musí byť zaistená na všetkých úrovniach a vo všetkých oblastiach vzdelávania bez ohľadu na akékoľvek rozdiely v cieľoch, metódach a potrebách vzdelávania a bez ohľadu na rozlišovanie škôl podľa ich hodnotenia tam, kde sa vykonáva.
- (4) V posledných desaťročiach sa prostriedky venované na vzdelávanie vo všetkých priemyselných krajinách zvýšili. Vzdelanie sa považuje nielen za obohatenie osobnosti,

ale aj za prínos k spoločenskej súdržnosti, k spoločenskej integrácii a k riešeniu problémov zamestnanosti. Celoživotné vzdelávanie je dôležitým prostriedkom pre zabezpečenie budúcnosti človeka na profesionálnej i osobnej úrovni. Kvalitné vzdelávanie má zásadný význam z hľadiska politiky trhu práce, voľného pohybu pracovníkov v rámci spoločenstva a uznávania diplomov a pedagogických spôsobilostí.

- (5) Členské štáty zodpovedajú za to, že v rámci svojich možností zabezpečia, aby školské osnovy prihliadali na vývoj v spoločnosti.
- (6) Členské štáty by mali pomáhať vzdelávacím zariadeniam plniť vzdelávacie a spoločenské požiadavky v novom tisícročí a udržiavať krok s vývojom z nich vyplývajúcim. Členské štáty by preto mali podporovať vzdelávacie zariadenia s cieľom zvýšenia kvality nimi poskytovaných služieb tým, že im pomôžu rozvíjať nové iniciatívy zamerané na zabezpečenie kvalitnej výučby a povzbudzovať tak pohyb osôb medzi krajinami, ako aj prenos vedomostí.
- (7) V oblasti politiky trhu práce a zamestnanosti Rada každý rok prijíma celý rad usmernení zamestnanosti založených na kvantitatívnych cieľoch a ukazovateľoch. V bode 7 usmernení zamestnanosti na rok 2000 uvedenom v prílohe k rozhodnutiu č. 2000/228/ES ⁽⁴⁾ sa stanovuje, že členské štáty „zvýšia kvalitu svojich školských systémov, aby podstatne znížili počet mladých ľudí, ktorí predčasne opúšťajú školský systém. Osobitnú pozornosť treba venovať aj mladým ľuďom s ťažkosťami pri štúdiu“.
- (8) V bode 8 uvedených usmernení je osobitný odkaz na rozvoj počítačovej gramotnosti, vybavenie škôl počítačmi s príslušenstvom a uľahčenie prístupu študentov k internetu do konca roku 2002, čo by malo pozitívny účinok na kvalitu vzdelávania a pripravilo mladých ľudí na digitálny vek.

⁽¹⁾ Ú. v. ES C 168, 16.6.2000, s. 30.

⁽²⁾ Ú. v. ES C 317, 6.11.2000, s. 56.

⁽³⁾ Stanovisko Európskeho parlamentu zo 6. júla 2000 (doposiaľ neuverejnené v úradnom vestníku), Spoločná pozícia Rady z 9. novembra 2000 (Ú. v. ES C 375, 28.12.2000, s. 38) a Rozhodnutie Európskeho parlamentu zo 16. januára 2001 (doposiaľ neuverejnené v úradnom vestníku).

⁽⁴⁾ Ú. v. ES L 72, 21.3.2000, s. 15.

- (9) Podpora mobility zakotvená v článkoch 149 a 150 zmluvy ako cieľ spoločenstva by mala byť stimulovaná kvalitným vzdelávaním.
- (10) Európska spolupráca a nadnárodné výmeny skúseností prispievajú k vymedzeniu a šíreniu účinných a prijateľných spôsobov hodnotenia kvality.
- (11) Systémy zamerané na zabezpečenie kvality musia zostať pružné a musia byť schopné prispôbiť sa novej situácii vytvorenej zmenami v štruktúre a cieľoch vzdelávacích zariadení s prihliadnutím na kultúrny rozmer vzdelávania.
- (12) Systémy zabezpečujúce kvalitu sú rôzne v jednotlivých členských štátoch a v jednotlivých vzdelávacích zariadeniach v dôsledku odlišných veľkostí, štruktúr, finančných okolností, inštitucionálneho charakteru a pedagogického prístupu rôznych zariadení.
- (13) Hodnotenie kvality, a najmä sebahodnotenie samotnými školami, sú veľmi vhodné nástroje pre boj za zníženie počtu neploletých, ktorí predčasne opúšťajú školy, a proti sociálnemu vylúčeniu vo všeobecnosti.
- (14) Na dosiahnutie cieľa kvalitného vzdelávania je k dispozícii celý rad prostriedkov. Hodnotenie kvality je jedným z nich a predstavuje cenný prínos k zabezpečeniu a rozvoju vzdelávania na všeobecných a odborných školách. Hodnotenie kvality vzdelávania sa musí okrem iného usilovať o posúdenie spôsobilosti škôl zohľadňovať využívanie neustále sa rozširujúcich nových informačných technológií.
- (15) Vytváranie siete na európskej úrovni orgánov podieľajúcich sa na hodnotení kvality školského vzdelávania je veľmi dôležité. Existujúce siete, ako je Európska sieť politických činiteľov pre hodnotenie systémov vzdelávania vytvorená členskými štátmi v roku 1995, môžu poskytovať neoceniteľnú podporu pri vykonávaní tohto odporúčania.
- (16) Komisia uskutočnila v rokoch 1994 a 1995 pilotný projekt o hodnotení kvality vysokoškolského vzdelávania. Odporúčanie Rady č. 98/561/ES z 24. septembra 1998 o európskej spolupráci pri zabezpečení kvality vysokoškolského vzdelávania ⁽¹⁾ podčiarkuje dôležitosť výmeny informácií a skúseností, ako aj spolupráce medzi ostatnými členskými štátmi v oblasti zabezpečenia kvality.
- (17) Program Socrates ⁽²⁾ vyzýva Komisiu, najmä v akcii 6.1, na podporu výmeny informácií a skúseností v otázkach spoločného záujmu. Hodnotenie kvality školského vzdelávania je jednou z prioritných tém uvedenej akcie.
- (18) Od marca 1996 Komisia odštartovala rôzne štúdie a operatívne činnosti zamerané na preskúmanie otázky hodnotenia z rôznych hľadísk s cieľom opísať veľkú rozmanitosť a bohatosť prístupov a metodík hodnotenia vzdelávania používaných na rôznych úrovniach.
- (19) V priebehu školského roku 1997/1998 Komisia uskutočnila pilotný projekt na 101 stredných školách vyššieho a nižšieho stupňa v krajinách zúčastňujúcich sa na programe Socrates, čo zlepšilo informovanosť o otázkach kvality a pomohlo zvýšiť kvalitu vzdelávania na týchto školách. Konečná správa z júna 1999 pod názvom „Hodnotenie kvality školského vzdelávania: európsky pilotný projekt“ zdôrazňuje viaceré metodické prvky, ktoré sú dôležité pre úspešné sebahodnotenie.
- (20) Vo svojich záveroch zo 16. decembra 1997 ⁽³⁾ Rada konštatovala, že hodnotenie je dôležitým prvkom aj na zabezpečenie a, prípadne, zlepšenie kvality.
- (21) Predsedníctvo Rady vyhlásilo v svojich záveroch na mimoriadnom zasadnutí Európskej rady konanom v Lisabone v dňoch 23. a 24. marca 2000, že európske systémy všeobecného a odborného vzdelávania sa musia prispôbiť tak potrebám informačnej spoločnosti, ako aj potrebe zvyšovať úroveň zamestnanosti a zlepšiť jej kvalitu.
- (22) S ohľadom na rozšírenie únie by sa mali prístupujúce krajiny zapojiť do európskej spolupráce na poli hodnotenia kvality.
- (23) Je nevyhnutné prihliadať na zásadu subsidiarity a výlučnej zodpovednosti členských štátov za organizáciu a štruktúru svojich vzdelávacích systémov, aby osobitný kultúrny charakter a vzdelávacie tradície každého štátu mohli prekvitovať,

I. ODPORÚČAJÚ ČLENSKÝM ŠTÁTOM,

aby v rámci svojich špecifických hospodárskych, sociálnych a kultúrnych podmienok a s prihliadnutím na európsky rozmer podporovali zlepšovanie hodnotenia kvality školského vzdelávania:

1. podporovaním, prípadne zriaďovaním transparentných systémov hodnotenia kvality s týmito cieľmi:
 - a) zabezpečiť kvalitné vzdelávanie a pritom podporovať spoločenské začlenenie a rovnaké príležitosti pre dievčatá a chlapcov;
 - b) zabezpečiť kvalitu školského vzdelávania ako základu pre celoživotné vzdelávanie;

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 270, 7.10.1998, s. 56.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 28, 3.2.2000, s. 1.

⁽³⁾ Ú. v. ES C 1, 3.1.1998, s. 4.

- c) stimulovať sebahodnotenie škôl ako spôsob vytvárania škôl, ktoré sú schopné poučiť sa z vyváženého sebahodnotenia a všetkých externých hodnotení a skvalitniť svoje vyučovacie systémy;
 - d) využívať postupy zamerané na zvýšenie kvality ako prostriedku na úspešnejšie prispôsobenie sa rýchlo a neustále sa meniacim požiadavkám sveta;
 - e) objasniť účel a podmienky pre sebahodnotenie škôl a zabezpečiť, aby prístup k sebahodnoteniu bol v súlade s ostatnými formami riadenia;
 - f) rozvíjať externé hodnotenie s cieľom zabezpečiť metodickú podporu sebahodnotenia na školách a umožniť vonkajší pohľad na školy, ktorý povzbudí proces stáleho zlepšovania, a dbať pritom na to, aby sa táto činnosť neobmedzovala na čisto administratívne kontroly;
2. povzbudzovaním a prípadne podporovaním zapájania sa všetkých zúčastnených, vrátane učiteľov, žiakov, vedenia školy, rodičov a odborníkov, do procesu externého hodnotenia a sebahodnotenia na školách s cieľom podporiť spolupodpovednosť za skvalitnenie škôl;
 3. podporovaním školenia o zaobchádzaní s nástrojmi sebahodnotenia a ich používaní s týmito cieľmi:
 - a) premeniť sebahodnotenie na účinný nástroj posilňovania schopnosti škôl zlepšovať sa;
 - b) zabezpečiť účinné šírenie príkladov dobrej praxe a nových nástrojov v rámci sebahodnotenia;
 4. podporovaním schopnosti škôl učiť sa jedna od druhej na vnútroštátnej a európskej úrovni s týmito cieľmi:
 - a) zisťovať a šíriť zásady dobrej praxe a účinné nástroje, ako sú ukazovatele a iné meradlá na poli hodnotenia kvality školského vzdelávania;
 - b) vytvárať siete medzi školami na všetkých vhodných úrovniach, ktoré sa vzájomne podporujú a poskytnú vonkajší podnet pre hodnotiaci proces;
 5. povzbudzovaním spolupráce medzi všetkými orgánmi podieľajúcimi sa na hodnotení kvality školského vzdelávania a podporovaním vytvárania európskej siete.

Táto spolupráca by mohla zahŕňať nasledovné oblasti:

- a) výmenu informácií a skúseností, najmä o metodickom vývoji a príkladoch dobrej praxe, osobitne využívaním moderných informačných a komunikačných technológií a prípadne organizovaním európskych konferencií, seminárov a pracovných konferencií;
- b) zhromažďovanie údajov a vyvíjanie nástrojov, ako sú ukazovatele a iné meradlá osobitného významu na hodnotenie kvality na školách;

- c) zverejňovanie výsledkov hodnotenia škôl v súlade s príslušnými postupmi každého členského štátu a jeho vzdelávacích zariadení a ich sprístupnenie orgánom v členských štátoch;
- d) podporovanie kontaktov medzi odborníkmi s cieľom budovania európskej odbornosti v tejto oblasti;
- e) využívanie výsledkov medzinárodných prieskumov na rozvoj hodnotenia kvality na školách.

II. VYZÝVAJÚ KOMISIU,

1. aby v úzkej súčinnosti s členskými štátmi a na základe existujúcich programov spoločenstva stimulovala spoluprácu uvedenú v bodoch 4 a 5 oddielu I a zapojila do nej aj príslušné organizácie a združenia s potrebnými skúsenosťami v tejto oblasti.

Prítom by Komisia mala zabezpečiť, aby boli plne využívané skúsenosti získané v sieti Eurydice uvedenej v akcii 6.1 programu Socrates;

2. aby na základe existujúcich programov spoločenstva zriadila databázu pre šírenie účinných nástrojov na hodnotenie kvality škôl. Táto databáza by mala obsahovať aj príklady dobrej praxe, mala by byť dostupná na internete a malo by byť zabezpečené jej interaktívne využívanie;
3. aby sa využívali zdroje v rámci existujúcich programov spoločenstva, aby boli do týchto programov zahrnuté už získané skúsenosti a aby sa rozvíjali existujúce siete;
4. aby ako prvý krok vykonala inventarizáciu nástrojov a stratégií pre hodnotenie kvality základného a stredoškolského vzdelávania, ktoré sa už používajú v rôznych členských štátoch. Po dokončení inventarizácie bude Komisia pracovať spolu s členskými štátmi na ďalšom vhodnom postupe. Európsky parlament, Rada, Hospodársky a sociálny výbor a Výbor regiónov by mali byť o tomto postupe plne a pravidelne informované;
5. aby na základe príspevkov od členských štátov predložila Európskemu parlamentu, Rade, Hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov raz za tri roky podrobnú správu o implementácii tohto odporúčania;
6. aby na základe týchto správ prijala závery a pripravila návrhy.

V Bruseli 12. februára 2001

Za Európsky parlament

predsedníčka

N. FONTAINE

Za Radu

predseda

T. ÖSTROS